

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำ
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา (เพิ่มเติม)*

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๕๕๐/๘๗๐ ลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาได้ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำ และคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวและให้ความเห็นไว้ในบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ตามเรื่องเสรีจที่ ๒๔๔/๒๕๔๙ ว่า การที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาได้มาจากการลงคะแนนเลือกตั้ง ซึ่งเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญของกระบวนการเลือกตั้ง จึงเป็นการดำเนินการที่ยังไม่ครบถ้วนตามกระบวนการและขั้นตอนที่กฎหมายและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยกำหนดไว้เกี่ยวกับการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำ

คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้พิจารณาความเห็นดังกล่าวแล้ว มีความเห็นแยกเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายแรกเห็นว่า เมื่อการดำเนินการไม่ครบขั้นตอนก็ให้ไปดำเนินการให้ครบขั้นตอน คือ ให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์โดยไม่ต้องเริ่มต้นใหม่ การได้มาก็ถือว่าสมบูรณ์ เพราะผ่านขั้นตอนการดำเนินการขั้นตอนแรกมาแล้วเพียงแต่ขาดขั้นตอนที่สองเท่านั้น ส่วนฝ่ายที่สองเห็นว่า ควรจะให้มีการดำเนินการใหม่ทั้งหมดทั้งสองขั้นตอน คือ ลงสมัครรับเลือกตั้งใหม่และมีการลงคะแนนเลือกตั้ง จึงจะถือว่าครบขั้นตอน เนื่องจากคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยมีความเห็นแตกต่างกันดังกล่าว มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาจึงขอหารือปัญหาข้อกฎหมาย ดังนี้

๑. ที่คณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นว่า การที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาได้มาจากการลงคะแนนเลือกตั้ง ซึ่งเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญของกระบวนการเลือกตั้ง จึงเป็นการดำเนินการที่ยังไม่ครบถ้วนตามกระบวนการและขั้นตอนที่กฎหมายและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยกำหนดไว้เกี่ยวกับการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำ นั้น หมายความว่าอย่างไร การดำเนินการจะให้ดำเนินการตามความเห็นของคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ตามความเห็นของฝ่ายแรกหรือฝ่ายที่สอง

* ส่งพร้อมหนังสือที่ นร ๐๙๐๑/๐๘๐๓ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๙ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒. หากมีความเห็นตามความเห็นของฝ่ายแรก ในการลงคะแนนเลือกตั้งจะให้คณาจารย์ประจำที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ ณ มหาวิทยาลัย ในวันลงคะแนนเลือกตั้งเป็นคณลงคะแนนเลือกตั้งหรือจะต้องให้คณาจารย์ที่ผู้สมัครได้รับการสมัครครั้งแรกเป็นคณลงคะแนนเลือกตั้ง หากให้คณาจารย์ที่ผู้ลงสมัครเลือกตั้งครั้งแรกลงคะแนน คณาจารย์ที่ออกจากราชการเพราะเกษียณอายุราชการจะต้องมาลงคะแนนเลือกตั้งด้วยหรือไม่ อย่างไร

๓. กรรมการทั้งสี่ท่านที่ได้รับเลือกเข้ามาจากสภามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาที่อ้างว่า การดำเนินการยังไม่ครบถ้วนตามกระบวนการและขั้นตอนตามกฎหมายและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยนั้น หากคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นด้วยกับความเห็นของฝ่ายแรกและฝ่ายที่สอง สภามหาวิทยาลัยอยากทราบว่าการดำเนินการต่าง ๆ และการลงมติในการประชุมของกรรมการทั้งสี่ท่าน ที่ได้กระทำไปแล้วชอบหรือไม่ จะมีผลบังคับใช้ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาปัญหาข้อหารือของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) แล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีที่คณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยว่าการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำเป็นการดำเนินการที่ยังไม่ครบถ้วนตามกระบวนการและขั้นตอนที่กฎหมายและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยกำหนด นั้น หมายความว่าอย่างไร และจะต้องดำเนินการเลือกตั้งให้ครบขั้นตอนหรือจะต้องดำเนินการใหม่ทั้งหมด เห็นว่า เมื่อข้อ ๕^๑ แห่ง

^๑ ข้อ ๕ การเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำ” จำนวนสามคน เพื่อดำเนินการเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำ

(๒) ผู้มีสิทธิรับการเลือกตั้งเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๔ และมาจากการสมัครเข้ารับการเลือกตั้งต่อคณะกรรมการเลือกตั้ง

(๓) ให้คณะกรรมการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำ

(๔) ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามข้อบังคับนี้ได้แก่ คณาจารย์ประจำ ที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ ณ มหาวิทยาลัย กรณีคณาจารย์ประจำที่ได้รับคำสั่งให้ไปราชการให้คณะกรรมการเลือกตั้งดำเนินการให้ใช้สิทธิ์เลือกตั้งก่อน

(๕) ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งคนหนึ่ง เลือกผู้สมัครได้ไม่เกินสี่คนหรือตามจำนวนที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนด แล้วแต่กรณี

(๖) การออกเสียงเลือกตั้งให้ใช้วิธีลงคะแนนเลือกตั้งโดยตรงและลับ

(๗) การนับคะแนนให้กระทำโดยเปิดเผยและทันทีเมื่อสิ้นสุดการลงคะแนนโดยให้คณลงคะแนนเลือกตั้งมารวมกันแล้วจึงดำเนินการนับคะแนน

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาของ คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำ ซึ่งคณะกรรมการ กฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้ให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสรีจที่ ๒๔๔/๒๕๔๙^๒ แล้วว่า “...การสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำเป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งของ กระบวนการเลือกตั้งที่แยกต่างหากจากขั้นตอนของการลงคะแนนเลือกตั้ง...” แต่เนื่องจากการลงคะแนนเลือกตั้งเป็นขั้นตอนที่สำคัญของกระบวนการเลือกตั้งที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องกันโดยลำดับ เมื่อคณะกรรมการเลือกตั้งมิได้ดำเนินการจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งให้ครบถ้วนตาม ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยย่อมทำให้กระบวนการเลือกตั้งทั้งหมดเสียไป จึงต้องดำเนินการเริ่มต้น ให้มีกระบวนการเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำใหม่ทั้งหมด

ประเด็นที่สอง กรณีที่มีความเห็นว่าจะต้องดำเนินการเลือกตั้งให้ครบขั้นตอนเท่านั้น จะให้คณาจารย์ประจำผู้มีสิทธิเลือกตั้งในครั้งแรกหรือคณาจารย์ประจำที่กำลังปฏิบัติหน้าที่อยู่ในปัจจุบันเป็นผู้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง และหากคณาจารย์ประจำผู้นั้นเกษียณอายุราชการไปแล้วจะต้องมาลงคะแนนเลือกตั้งด้วยหรือไม่ อย่างไร เห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า ต้องดำเนินการเริ่มต้นให้มีกระบวนการเลือกตั้งใหม่ทั้งหมด จึงไม่ต้องวินิจฉัยในประเด็นที่สอง

ประเด็นที่สาม กรณีการดำเนินการและการลงมติในการประชุมของกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำที่ได้กระทำไปแล้วชอบหรือไม่ และจะมีผลบังคับใช้ได้หรือไม่ เห็นว่า โดยหลักกฎหมายปกครองแล้วการดำเนินการทางปกครองที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่หรือกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง ถ้าปรากฏภายหลังว่าเจ้าหน้าที่หรือกรรมการผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่งเพราะการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย การพ้นจากตำแหน่งเช่นว่านี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ ดังนั้น การดำเนินการต่าง ๆ

(๘) การนับคะแนนเสียงถือเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ใช้วิธีการจับฉลาก เฉพาะผู้ที่ได้คะแนนเท่ากัน

(๙) ให้นำเสนอผลการเลือกตั้งต่ออธิการบดี

ให้คณะกรรมการเลือกตั้งตามข้อ ๕ (๑) พ้นจากตำแหน่งเมื่อนำรายชื่อผู้ได้รับการเลือกตั้งตามจำนวนที่กำหนดเสนอต่ออธิการบดี

^๒ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๔๔๖ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ตลอดจนการลงมติในการประชุมของกรรมการทั้งสี่คนที่ได้รับเลือกเข้ามาจากสภามหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา ย่อมไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ตาม
มาตรา ๑๙^๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จਾਲะ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๕๙

^๓ มาตรา ๑๙ ถ้าปรากฏภายหลังว่าเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจ
พิจารณาทางปกครองใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเหตุ
ให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งเช่นว่านี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตาม
อำนาจหน้าที่